

Novo doba Web

WEB JE, od jednostavnog tekstualnog sistema za prikazivanje hijerarhijski organizovanih podataka, postao osnovni način za objavljivanje i razmenu informacija, i time je napravio prekretnicu u računarstvu.

Novo Web tehnologije mogle bi uskoro da podstaknu još jednu prekretnicu.

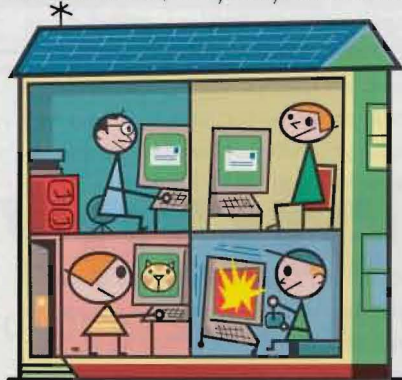
Web danas uglavnom služi za komunikaciju s ljudima, ali bi to ubrzo moglo da se promeniti. Svi tehnološki vizionari su proteklih godina proricali svetlu budućnost Web uslugama – komunikaciji lokalnih programa s programima na Webu. U tu svetu napravljeni su mnogi protokoli, a nekoliko organizacija proglasilo se „telima za standardizaciju“. Iako još uvek ne postoji ni univerzalno prihvaćen standard ni opšteprihvaćeno upravljачko telo, mnogi proizvođači softvera počeli su da ugrađuju podršku za Web usluge u svoje programe. Među takvim programima je, odnedavno, i Microsoftov Office. U Word, Excel i PowerPoint 2003 ugrađena je podrška za istraživačke usluge (research services). To omogućava da napišete svoju Web uslugu i povežete je sa Officeom – firme tako mogu ugrađiti interne baze podataka direktno u program koji zaposleni koriste za pripremu tabela, a nezavisni proizvođači softvera će sigurno ponuditi razne komercijalne načine, i slične uslužne funkcije.

Zašto su Web usluge bolje od dosadašnjih načina komunikacije između programa i podataka za Office? Ni zbog čega posebno, osim što su „standardi“ relativno otvoreni a zasnivaju se na Webu. Web saobraćaj prolazi kroz sve zaštitne barijere i omogućava programima na vašem računaru da komuniciraju sa uslugom a da pri tome ne naruše bezbednosna pravila mreže. Usluga je instalirana na Webu, što znači da se njeno korišćenje mnogo lakše ograničava i nadgleda (i naplaćuje), a i treba je nadograditi samo na jednom mestu. Na-

ravno, zbog kakve-takve standardizacije, programi se mnogo lakše usaglašavaju sa uslugama (i obrnuto).

MIKROVESTI I OFFICE

MICROSOFT JE sredinom aprila predstavio verziju Officea na srpskom, a da bi korišćenje najpopularnijeg paketa poslovnih aplikacija na našem jeziku bilo efikasnije, pozvali su neke ovdašnje partnere da naprave istraživačke Web usluge. Između ostalih, u toj akciji učestvovali

smo i mi – tako da odskora MikroVesti možete pretraživati i čitati direktno iz Worda i Excela. Izaberite View-Task Pane ili pritisnite Ctrl+F1 da biste otvorili pano poslova, na dnu prozora izaberite Research options, pa Add Services, i u polje Address upišite www.mikro.co.yu/mk-vesti/office-soap.php. Pritisnite Add i pratite uputstva iz programa da biste instalirali uslugu MikroVesti u Officeu. Nakon instaliranja, petogodišnja arhiva vesti iz sveta informatike biće vam na dohvat ruke kada sledeći put budete pisali.

Pažljiviji čitaoci promotivne knjižice koju je Microsoft pripremio videće u na-

pomeni da je naša usluga istaknuta kao primer kompatibilnosti Officea s drugim platformama – server na kome su MikroVesti radi pod Unixom, a uslugu smo napravili u PHP-u. Web usluge su, izgleda, konačno premostile jaz između platformi. Autori raznih tehnologija su to obećavali u prošlosti, i postizali uglavnom uz gubitak performansi ili neke ključne funkcije. Međutim, teško da je iko ranije uspeo da spoji dva toliko suprotstavljena sveta kao što su .NET i softver otvorenog koda bez gubitka funkcionalnosti i na način koji zahteva vrlo malo rada – uslugu smo, bez mnogo muke, za svega nekoliko sati dodali postojećem sistemu za objavljivanje vesti isključivo pomoću alati otvorenog izvornog koda.

Proizvođačima softvera to odgovara, jer lako mogu da ograniče pristup i da naplaćuju svoju uslugu. Koliko god dobro neki program bio zaštićen, na piratskim lokacijama se lako mogu naći registracioni ključevi, alatke za generisanje ključeva ili „razbijene verzije“. Sa uslugama je drugačije – ceo program je na serveru i piraterija tu više ne igra nikakvu ulogu.

Upravo zbog toga će šire prihvatanje Web usluga otvoriti novo poglavlje u istoriji Mreže. Nakon što je Web stvarno postao „široj sveta razapeta mreža“, računari, mobilni telefoni, multimedijски plejeri, pa čak i kuhinjski aparati moći će da koriste nepresušne izvore podataka s Web. Korišćenje Web-a će izvesno rasti u narednim godinama, ali će ga direktno manje koristiti ljudi, a više programi. Pomoću Web usluga kupovaćete pesme ili iznajmljivati filmove neposredno iz programa za reprodukovanje, a što se funkcionalnost bude više prebacivala na mrežu, postajaće manje važno na kojoj platformi radite. ■

Gojko Adžić je glavni i odgovorni urednik Mikra. Njegove uvodne reči pročitajte na adresi www.mikro.co.yu/arhiva/gojko.